

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ

Навчально-науковий інститут денної освіти
Кафедра української, іноземних мов та перекладу

СИЛАБУС

навчальної дисципліни
«Вступ до перекладознавства»
на 2025-2026 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	1 курс, 1 семестр
Освітня програма/спеціалізація	Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська
Спеціальність	ВІІ Філологія
Галузь знань	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
Ступінь вищої освіти	бакалавр

ПІБ НПП, який викладає навчальну дисципліну, **Стеценко Володимир Валерійович**,
науковий ступінь і вчене звання, к.е.н., доцент
посада кафедри української, іноземних мов та перекладу

Контактний телефон	+38-050-693-54-36
Електронна адреса	vladimirfun@gmail.com
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	он-лайн: електронною поштою за розкладом http://www.im.puet.edu.ua/ вкладка Студентів
Сторінка дистанційного курсу	https://el.puet.edu.ua/

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Головна мета курсу полягає у формуванні в студентів системи теоретичних знань про сутність перекладу як складного процесу міжмовної та міжкультурної комунікації. Дисципліна покликана закласти теоретичну базу, яка дозволить студенту свідомо обирати стратегії перекладу, розуміти його закономірності та місце в сучасному глобалізованому світі. Дисципліна має професійно-орієнтований характер і є складником підготовки майбутніх фахівців-філологів. Вона має забезпечити формування у студентів лінгвістичної, соціолінгвістичної та прагматичної компетенції з орієнтацією на майбутню професійну діяльність для спілкування в сучасному плюрилінгвальному та плюрикультурному середовищі. Вона має ознайомити студентів з процесом перекладу, навчити розрізняти на основі іноземних текстів їх стилістичні особливості та способи відтворення у перекладі, сформувати навички спостереження за мовним матеріалом, навчити робити самостійні висновки, сприяти вмінню розпізнавати та пояснювати основні мовні явища на практичному матеріалі, допомогти оволодіти прийомами забезпечення якості перекладу, сформувати навички опанування етнолінгвістичними засобами усної та письмово-мовленнєвої комунікативної компетенції та її адекватного двостороннього перекладу.
Тривалість	5 кредитів ЄКТС / 150 годин (лекції – 20 год, практичні заняття – 40 год., самостійна робота – 90 год.).
Форми та методи навчання	Лекції, практичні заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом. Метод інтерактивного навчання; проблемний метод; пояснювально-ілюстративний метод; метод контролю.
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; виконання індивідуальних і домашніх завдань; поточна модульна робота; виконання

	тестових завдань; словниковий диктант; усна відповідь. Підсумковий контроль: екзамен
Пререквізити	-
Постреквізити	ОК «Теорія перекладу», ОК «Практика перекладу з англійської мови», ОК «Практичний курс другої іноземної мови і перекладу (німецька)», навчальна практика
Мова викладання	Українська, англійська

**Перелік компетентностей, які забезпечує навчальна дисципліна,
програмні результати навчання**

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
<p>ПР 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною(ими) мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.</p> <p>ПР 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.</p> <p>ПР 6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.</p> <p>ПР 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.</p> <p>ПР 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови (мов) і літератури (літератур), що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.</p> <p>ПР 11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.</p> <p>ПР 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, вміти застосовувати їх у професійній діяльності.</p>	<p>ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p>ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземною мовою</p> <p>ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>СК 1. Усвідомленн я структури філологічної науки та її теоретичних основ</p> <p>СК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.</p> <p>СК 4. Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов(и), що вивчаються(ється), описувати соціолінгвальну ситуацію.</p> <p>СК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації).</p>

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи в розрізі тем
Модуль 1.		
Тема 1. Переклад у сучасному світі. Визначення перекладу, його сутність.	Виконання навчальних завдань; обговорення матеріалу занять; виконання	Контрольні питання Завдання самостійної роботи по темі.

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи в розрізі тем
	завдань самостійної роботи.	
Тема 2. Особливості перекладацької компетенції.	Виконання навчальних завдань; обговорення матеріалу занять; виконання завдань самостійної роботи.	Контрольні питання. Завдання самостійної роботи по темі.
Тема 3. Передумови виникнення та розвиток перекладацької науки. Становлення української перекладацької школи.	Виконання навчальних завдань; обговорення матеріалу занять; виконання завдань самостійної роботи.	Контрольні питання. Завдання самостійної роботи по темі.
Тема 4. Види перекладу.	Виконання навчальних завдань; обговорення матеріалу занять; виконання завдань самостійної роботи.	Контрольні питання. Завдання самостійної роботи по темі.
Тема 5. Машинний переклад: історія та перспективи розвитку.	Виконання навчальних завдань; обговорення матеріалу занять; виконання завдань самостійної роботи.	Контрольні питання. Завдання самостійної роботи по темі.
Модуль 2		
Тема 6. Одиниці перекладу та членування тексту.	Виконання навчальних завдань; обговорення матеріалу занять; виконання завдань самостійної роботи.	Контрольні питання. Завдання самостійної роботи по темі.
Тема 7. Інтернаціональна лексика і особливості її перекладу. «Хибні друзі перекладача».	Виконання навчальних завдань; обговорення матеріалу занять; виконання завдань самостійної роботи.	Контрольні питання. Завдання самостійної роботи по темі.
Тема 8. Переклад власних назв.	Виконання навчальних завдань; обговорення матеріалу занять; виконання завдань самостійної роботи.	Контрольні питання. Завдання самостійної роботи по темі.
Тема 9. Особливості перекладу культурних реалій.	Виконання навчальних завдань; обговорення матеріалу занять; виконання завдань самостійної роботи.	Контрольні питання. Завдання самостійної роботи по темі.
Тема 10. Специфіка відтворення ідіом та фразеологізмів.	Виконання навчальних завдань; обговорення матеріалу занять; виконання завдань самостійної роботи.	Контрольні питання. Завдання самостійної роботи по темі.

Інформаційні джерела

Основні

1. Влахов С., Флорін С. Невідворотне в перекладі (Реалії та ідіоматика). [Переклад з болг. та комент. за ред. О. В. Ребрія]. Харків : Акта, 2024. 448 с. (Теми 9, 10).
2. Зорівчак Р. П. Боліти болем слова нашого... (з історії українського перекладознавства) : монографія. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2023. 412 с. (Тема 3).
3. Кальниченко О. А., Подміногін В. О. Історія перекладу та перекладознавства : навч. посіб. Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2024. 232 с. (Тема 3).

4. Карабан В. І. Переклад власних назв : прізвища, назви брендів, топоніми : посібник для професійних перекладачів. Вінниця : Нова Книга, 2025. 288 с. (Тема 8).
5. Корунець І. В. Вступ до перекладознавства : підручник. Вид. 6-те, доповн. та переробл. Вінниця : Нова Книга, 2024. 512 с. (Теми 1, 4).
6. Максименко О. В. Нейронний машинний переклад та штучний інтелект у роботі лінгвіста : тенденції 2024–2026 рр. Київ : Наукова думка, 2025. 180 с. (Тема 5).
7. Мирам Г. Е. Основи перекладу : сегментація та членування тексту. Київ : Ніка-Центр, 2023. 240 с. (Тема 6).
8. Пашко А. С. Словник-довідник «хибних друзів перекладача» (англо-українські міжмовні омоніми). 2-ге вид., оновл. Львів : Світ, 2024. 156 с. (Тема 7).
9. Ребрій О. В. Перекладацька компетенція як об'єкт наукового дослідження : сучасні вектори розвитку. *Записки з Романо-Германської філології*. 2025. № 1. С. 45–58. (Тема 2).
10. Цифрові технології в перекладі : колект. монографія / за заг. ред. Л. М. Черноватого. Вінниця : Нова Книга, 2024. 320 с. (Тема 5).
11. Шмігер Т. В. Фразеологія у дзеркалі перекладу : когнітивний та прагматичний аспекти. *Вісник Львівського університету. Серія іноземні мови*. 2024. Вип. 32. С. 112–124. (Тема 10).

Додаткові

1. Bassnett S. *Constructing Cultures: Essays on Literary Translation* / S. Bassnett, A. Lefevere. – Clevedon : Multilingual Matters, 1998. – 143 p.
2. Lefevere A. *Translation, Rewriting and the Manipulation of Literary Fame* / A. Lefevere. – L., NY : Routledge, 1992. – 176 p. Newmark P. *A Textbook of Translation* / P. Newmark. – L., NY : PrenticeHall, 1988. – 292 p.
3. *Routledge Encyclopedia of Translation Studies* / [edited by M. Baker, assisted by Kirsten Malmkjær]. – L., NY : Routledge, 2001. – 691 p.
4. *The Translation Studies Reader* / [ed. by L. Venuti]. – L., NY : Routledge, 2000. – 524 p.
5. Venuti L. *Strategies of translation* / L. Venuti // *Encyclopedia of translation studies*. – L., NY : Routledge, 2001. – P. 240–244.
6. Venuti L. *The Translator's Invisibility. A history of Translation*. – L., NY : Routledge, 2004. – 353 p. Venuti L. *Translation, History, Narrative* / L. Venuti // *Meta: Translators' Journal*. – 2005. – Vol. 50, № 3. – P. 800–816.

Електронні ресурси

1. <https://foreign-languages.karazin.ua/resources/>
2. <https://dspace.znu.edu.ua/jspui/bitstream/>
3. <https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/>
4. http://library.zu.edu.ua/doc/translating_culture.
5. <https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2>

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

- Дистанційний курс «Вступ до перекладознавства», який розміщено в програмній оболонці Moodle на платформі Центру дистанційного навчання ПУЕТ.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання здобувачів вищої освіти.

Політика оцінювання здобувачів вищої освіти. Роботи, здані з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається з дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Положення про організацію освітнього процесу

<https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2026/01/polozh-orgu-osv-proc.pdf>

Положення про порядок та критерії оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_kryt_ocinyuvannya.pdf

Порядок ліквідації здобувачами вищої освіти академічної заборгованості

<https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2026/01/por-likvid-akad-zaborgovanosti.pdf>

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватися в режимі онлайн.

Політика щодо академічної доброчесності. Здобувач повинен дотримуватися принципів академічної доброчесності, зокрема недопущення академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації, списування під час поточного та підсумкового контролю. Списування під час контрольних робіт і поточних тестів заборонені (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн-тестування та підготовки практичних завдань у процесі заняття. У ПУЕТ діють:

Кодекс честі студента

https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/kodeks_chesti_studenta.pdf

Положення про академічну доброчесність

https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_akadem_dobrochesnist.pdf

Положення про запобігання випадків академічного плагіату

<https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2026/01/polozh-zapob-akad-plagiat.pdf>

Політика визнання результатів навчання визначена такими документами:

Положення про порядок перезарахування результатів навчання, здобутих в іноземних та вітчизняних закладах освіти

https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2026/01/polozh_por_perezarah_rez_zvo.pdf

Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти

https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2025/11/polozh_pro_akademichnu_mobilnist.pdf

Положення про порядок визнання результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти

<http://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2025/10/polozh-vyznan-rezv-informal-neformal.pdf>

інфографіка (розділ Освіта/Організація освітнього процесу/Неформальна освіта)

<https://puet.edu.ua/neformalna-osvita/>

Можливість перезарахування окремих тем/модулів навчальної дисципліни за результатами навчання здобутих шляхом неформальної/інформальної освіти відповідно до тематики навчальної дисципліни: платформа Prometheus <https://prometheus.org.ua/>, платформа EdEra <https://ed-era.com/>, платформа Coursera <https://www.coursera.org/>, платформа RWS <https://www.rws.com/> та ін.

Політика вирішення конфліктних ситуацій:

Положення про правила вирішення конфліктних ситуацій

<https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-pravylya-vyrishennya-konfliktnyh-sytuacziy-u-puet.pdf>

Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю у формі екзамену

https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2026/01/polozh_pro-apel_pidcontr.pdf

Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції

<https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi/>

Політика підтримки учасників освітнього процесу:

Психологічна служба <https://puet.edu.ua/psychologichna-pidtrymka-v-puet/>

Студентський омбудсмен (Уповноважений з прав студентів) ПУЕТ

<https://puet.edu.ua/other-divisions/studentskyj-ombudsmen-upovnovazhenyj-z-prav-studentiv-puet/>

Безпека освітнього середовища: Інформація про безпечність освітнього середовища ПУЕТ наведена у вкладці «Безпека життєдіяльності» <https://puet.edu.ua/pro-puet/bezpeka-zhyttyedyialnosti/>

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість
------------	-----------------------

	балів
Модуль 1: виконання навчальних завдань (8 балів), обговорення матеріалу занять (8 балів), виконання завдань самостійної роботи (8 балів), поточна модульна робота (6 балів).	30
Модуль 2 (теми 2.1-2.7): виконання навчальних завдань (8 балів), обговорення матеріалу занять (8 балів), виконання завдань самостійної роботи (8 балів), поточна модульна робота (6 балів).	30
Підсумковий контроль – екзамен.	40
Разом	100

Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни

Форма роботи	Вид роботи	Бали
Науково-дослідна	Участь у студентській олімпіаді, гуртку тощо	10

За додаткові види навчальних робіт студент може отримати не більше 10 балів. Додаткові бали додаються до загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни, але загальна підсумкова оцінка не може перевищувати 100 балів.

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни